

accace

News Flash

26. března 2024

**Agentury práce mají nové
povinnosti**

Agentury práce mají nové povinnosti

Agenturní zaměstnávání v posledních letech zaznamenalo velký rozvoj, a to nejen z důvodu nízké míry nezaměstnanosti a nedostatku pracovních sil. Na agentury práce má vliv i přijímání úsporných opatření ve společnostech, které v konečném v důsledku zvyšuje poptávku především nadnárodních organizací po agenturních zaměstnancích.

Právní úprava agentur práce v roce 2023 přinesla poměrně zásadní změny, na které musí adekvátně reagovat nejen samotné agentury práce, ale i uživatelé, k nimž agentury práce své zaměstnance dočasně přidělují, a také další obchodní partneři. S ohledem na rozsah celého tématu je následující článek věnován toliko novinkám v oblasti povolení ke zprostředkování a souvisejícím povinnostem agentur práce. Na otázku smluvního vztahu mezi agenturou práce, zaměstnanci a uživatelem se blíže podíváme v jednom z našich následujících příspěvků.

Zprostředkování zaměstnávání

V samotném úvodu jen krátké shrnutí, co zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon“) rozumí pod pojmem zprostředkování zaměstnávání.

Dle ust. § 14 odst. 1 zákona je zprostředkováním zaměstnávání:

- (a) vyhledání zaměstnání pro fyzickou osobu, která se o práci uchází, a vyhledání zaměstnanců pro zaměstnavatele, který hledá nové pracovní síly,
- (b) zaměstnávání fyzických osob za účelem výkonu jejich práce pro uživatele, kterým se rozumí jiná právnická nebo fyzická osoba, která práci přiděluje a dohlíží na její provedení („uživatel“),
- (c) poradenská a informační činnost v oblasti pracovních příležitostí.

Rozdělení činností (a) až (c) má význam pro posuzování povinností a požadavků kladených na agentury práce, a to především poskytují-li personální služby uvedené pod písm. (b), tedy přiděluje-li agentura dočasné své zaměstnance k výkonu práce u uživatele.

Pokud je v tomto článku uvedeno zprostředkování zaměstnávání, jsou tím myšleny veškeré činnosti agentur práce výše. Týká-li se uvedená změna pouze jedné z činností spadajících pod pojem zprostředkování zaměstnávání, je toto výslovně v daném případě uvedeno.

Povinné pojištění agentur práce

Před tím, než se podrobněji podíváme na jednotlivé změny pro rok 2024, učiníme jeden krátký exkurz do roku 2023. Od 1. července 2023 odpadla povinnost agentur práce mít uzavřené pojištění záruky pro případ svého úpadku (dále jen „**pojištění**“)¹. Povinnost pojištění platila jen pro agentury práce, jež přidělovaly zaměstnance k výkonu práce u uživatele ve smyslu § 14 odst. 1 písm. b) zákona a mělo pokrýt mzdové náklady zaměstnanců agentury práce v případech, kdy by se agentura dostala do úpadku a nebyla schopna vyplácet mzdy. Tímto však reálně došlo k rozdílnému přístupu k agenturním zaměstnancům a ostatním zaměstnancům, kteří při úpadku zaměstnavatele mohli uplatnit své mzdové nároky u Úřadu práce ČR². V praxi také často docházelo k podpojišťování agentur. Postavení agenturních zaměstnanců tak bylo v konečném důsledku horší, a nakonec vedlo ke zrušení povinného pojištění.³

1 § 58a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti byl zrušen.

2 Dle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele.

3 Viz také důvodová zpráva k zákonu č. 125/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

ZMĚNY V ROCE 2024

Dne 1. ledna 2024 nabyl účinnosti zákon č. 408/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „**Novela**“), jenž přinesl pro agentury práce změn více. Především se jedná o následující:

1. Přesun agendy
2. Statistická hlášení
3. Kauce
4. Označení sídla
5. Podmínky vydání povolení
6. Odejmutí povolení

1. Přesun agendy

Velkou novinkou je přechod veškeré agendy týkající se agentur práce z generálního ředitelství Úřadu práce na Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „**ministerstvo**“).

Ministerstvo od 1. ledna 2024 zaštiťuje veškeré činnosti související s agenturami práce, a to včetně vydávání povolení ke zprostředkování zaměstnání na základě žádosti právnické nebo fyzické osoby (dále jen „**povolení**“).

2. Statistická hlášení

S ohledem na to, že veškeré činnosti spojené s agenturním zaměstnáváním přešly pod ministerstvo, musí agentury práce od 1. ledna 2024 sdělovat všechna povinná data související se zprostředkováním zaměstnávání právě ministerstvu.

V rámci pravidelných ročních hlášení musí agentury práce do 31. ledna běžného roku ministerstvu sdělit za předchozí kalendářní rok:

- počet volných míst,
- počet umístěných fyzických osob,
- počet zaměstnanců agentur práce, kteří byli dočasně přiděleni k uživateli včetně jeho identifikace,
- počet zaměstnanců podle skupin Klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO) zveřejněné Českým statistickým úřadem přidělených ke každému uživateli.

Ministerstvo pro účely těchto statistických hlášení připravilo formulář [Přehled o činnosti agentury práce](#).

3. Kauce

Jednou z nejvýznamnějších povinností, které Novela přinesla, je, že od 1. ledna 2024 došlo k navýšení kauce z původních 500.000 Kč na 1.000.000 Kč.

Stávající agentury práce, kterým bylo vydáno povolení ke zprostředkování zaměstnání podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona, jsou povinny do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti Novely, tj. **do 1. dubna 2024**, doplatit kauci do výše 1.000.000 Kč, a to složením částky na zvláštní účet ministerstva.⁴

⁴ Číslo zvláštního účtu ministerstva je: 16010-2229001/0710. Jako variabilní symbol doporučujeme uvést identifikační číslo (IČ).

Vzhledem k poměrně vysoké kauci, jejíž výše se Novelou zdvojnásobila, doporučujeme agenturám práce zvážit, zda povolení ke zprostředkování zaměstnávání dle § 14 odst. 1 písm. b) zákona skutečně potřebují. Dospěje-li agentura práce k tomu, že uvedené povolení je pro ni nezbytné, nezbude jí nic jiného než ve stanovené lhůtě kauci do požadované výše doplatit. V opačném případě by totiž došlo po uplynutí dané lhůty automaticky k zániku povolení ke zprostředkování zaměstnávání dle ust. § 14 odst. 1 písm. b) zákona.

4. Označení sídla agentury práce

Novela upřesňuje, jak má být sídlo agentury práce v době (i) podání žádosti o vydání povolení a dále (ii) po celou trvání povolení označeno. Označení sídla musí:

- být po celou dobu dobře viditelné,
- obsahovat jméno/obchodní firmu a identifikační číslo osoby, bylo-li jí přiděleno.

5. Povolení agentury práce

Právnícká či fyzická osoba žádající od ledna 2024 o vydání povolení (dále také „žadatel“) musí splnit nemálo zákonem stanovených podmínek. Zpozornět by měly i stávající agentury práce, protože některé z níže uvedených povinností dopadají i na ně.

5.1 Bezdlužnost

Osoba žadatele musí být bezdlužná, a to jak při podání žádosti, tak po celou dobu trvání platnosti povolení. Ministerstvo by mělo bezdlužnost ověřovat nejen při podání žádosti o vydání povolení, ale pravidelně nejméně jednou za půl roku.

Stávající agentury práce jsou povinny do tří měsíců ode dne nabytí účinnosti Novelu, tj. do 1. dubna 2024, prokázat ministerstvu, že nemají dluhy:

- vůči orgánům Finanční správy České republiky,
- vůči orgánům Celní správy České republiky,
- na pojistném a na penále na všeobecné zdravotní pojištění,
- na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a na příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Nedoloží-li stávající agentura práce požadovaná potvrzení o bezdlužnosti, bude na ni pohlíženo, jako by tuto podmínku nesplnila, a její povolení bez dalšího zanikne.

Na první pohled je jasné, že tato povinnost přenáší na agentury práce další administrativní zátěž. Agentura práce však musí doložit potvrzení o bezdlužnosti jen při prvním jejím prokazování. Následně si pak ministerstvo bude bezdlužnost agentury práce pravidelně ověřovat samo. Aspektem, který dále zjednodušuje potvrzení bezdlužnosti, je, že o všechna potvrzení může agentura práce požádat online buď prostřednictvím elektronických formulářů nebo datovou schránkou.

Povinnost prokázat bezdlužnost podle věty první neplatí, pokud agentura práce dala souhlas ministerstvu s prokázáním bezdlužnosti a za tímto účelem zprostita příslušný finanční úřad, celní úřad, orgán správy

sociálního zabezpečení a příslušnou zdravotní pojišťovnu povinnosti mlčenlivosti vůči ministerstvu.⁵ V takovém případě by si totiž ministerstvo mělo bezdlužnost ověřit samo.

5.2 Bezúhonnost

Požadavek bezúhonnosti není v právní úpravě agentur práce ničím novým. Dříve byla bezúhonnost požadována ve vztahu k agentuře práce, nyní došlo k rozšíření i na další zapojené osoby. Přirozeně se nadále požaduje, aby nebyla sama agentura odsouzena za úmyslný trestný čin nebo úmyslný trestný čin proti majetku. Novinku však představuje požadavek bezúhonnosti členů statutárního orgánu, a to právnických i fyzických osob, a dále také zástupce právnické osoby ve statutárním orgánu (například jednatele nebo předsedy představenstva).

5.3 Neudělení pokuty

Další podmínkou pro vydání povolení je neudělení pokuty za poslední tři roky za přestupek, který by představoval důvod pro odejmutí povolení z důvodů uvedených u [Odejmutí povolení](#) níže.

Uvedená podmínka neudělení pokuty platí také nejen pro samotnou osobu žadatele, ale také pro odpovědného zástupce, člena statutárního orgánu a zástupce právnické osoby, která je členem statutárního orgánu.

5.4 Odborná způsobilost a odpovědný zástupce

Novela blíže určuje rozsah a období pro získání odborné praxe fyzické osoby, která je:

- sama žadatelem o vydání povolení, nebo
- odpovědným zástupcem právnické osoby žádající o povolení.

Nově je odborná praxe chápána jako soustavný osobní výkon činnosti v oblasti zprostředkování zaměstnávání anebo v oboru, pro který má být zprostředkování povoleno. Rozsah výkonu práce musel být pro uznání praxe alespoň 20 hodin týdně s tím, že tuto praxi musela fyzická osoba získat v průběhu deseti let bezprostředně předcházejících žádosti o vydání povolení.

Žádá-li o vydání povolení právnická osoba, musí k žádosti doložit také doklad o vzniku pracovního poměru (nejčastěji pracovní smlouvu) s odpovědným zástupcem. Tato podmínka odpadá, má-li být odpovědným zástupcem člen statutárního orgánu žadatele. Sjednaná pracovní doba odpovědného zástupce musí činit nejméně 20 hodin týdně a jeho pracovní poměr k agentuře práce musí vzniknout nejpozději ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o vydání povolení.⁶

V neposlední řadě je nutné myslet také na to, že fyzická osoba může být ustanovena do funkce odpovědného zástupce pouze u jedné agentury a nemůže být současně sama držitelem povolení ke zprostředkování zaměstnávání.

⁵ Dle odst. 4 čl. II Přejícných ustanovení Novelu má být souhlas s prokázáním bezdlužnosti dát generálnímu ředitelství Úřadu práce a uvedené subjekty mají být zproštěny mlčenlivosti vůči generálnímu ředitelství Úřadu práce. Dle odpovědi na náš dotaz, který jsme MPSV zaslali, a dle tiskové zprávy MPSV ze dne 8. března 2023 (dostupné [zde](#)), se jedná o textovou chybu a v přechodných ustanoveních má být uvedeno MPSV, nikoliv generální ředitelství Úřadu práce.

⁶ Má-li agentura práce zájem zaměstnat odpovědného zástupce až ode dne, kdy bude moci činnosti zprostředkování zaměstnávání vykonávat, doporučujeme stanovit v pracovní smlouvě den vzniku pracovního poměru jako den nabytí právní moci rozhodnutí o vydání povolení.

6. Odejmutí povolení

S ohledem na přesun celé agendy pod ministerstvo je nově také ministerstvo oprávněno udělená povolení agenturám práce odejímat. Novelou došlo zejména v reakci na soudní praxi k doplnění a zpřesnění důvodů pro odejmutí povolení, mezi něž patří, vedle zprostředkování zaměstnání v rozporu s povolením, také:

- umožnění výkonu nelegální práce,
- zastřené zprostředkování zaměstnání nebo umožnění zastřeného zprostředkování zaměstnání,
- porušení zákazu diskriminace nebo nezajištění rovného zacházení podle zákona, či
- opakované neposkytnutí součinnosti orgánům inspekce práce při kontrole⁷.

Nadále platí, že ministerstvo může rozhodnout o odejmutí povolení, dochází-li ke zprostředkování v rozporu s dobrými mravy nebo v případě porušení povinností vyplývajících ze zákona nebo z ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., Zákoníku práce. O odejmutí povolení může samozřejmě žádat i sama agentura práce.

Při opakované žádosti o vydání povolení, platí, že došlo-li k jeho odejmutí z jiných důvodů než na žádost samotné agentury práce, může být povolení uděleno až po uplynutí tří let od jeho odejmutí.

Slovo závěrem

Závěrem lze shrnout, že se podmínky pro zprostředkování zaměstnávání nadále zpřísňují a na agentury práce je kladeno postupně čím dál tím více administrativních povinností.

Mezi první kroky, které by měly stávající agentury práce do 1. dubna učinit, patří prokázání bezdlužnosti a doplnění kauce. Všechny agentury práce by si také měly zkontrolovat, zda dodržují veškeré podmínky stanovené zákonem a Zákoníkem práce, aby se nevystavily riziku odejmutí povolení ke zprostředkování zaměstnávání. Uživatelé by si pak měli od agentur vyžádat potvrzení, že nové podmínky řádně a včas splnily, jinak se také vystavují riziku sankcí za umožnění výkonu nelegálního zaměstnávání.

⁷ Jedná se důvody k odejmutí povolení ke zprostředkování dle ust. 63 odst. 2 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

Upozornění

Vezměte prosím na vědomí, že současné vydání newsletteru bylo připraveno pro obecnou orientaci v dané problematice a nenahrazuje vlastní odborné poradenství poskytnuté ve vztahu ke konkrétní situaci. Z důvodu průběžných změn v legislativní oblasti mohou být některé informace po zveřejnění v newsletteru předmětem dalšího vývoje a změn. Za tyto změny nenese společnost Accace odpovědnost a nezodpovídá tedy ani za možné vzniklé škody a možná rizika vyvolaná změnou stávající legislativy.

Chcete dostávat náš newsletter pravidelně?

**Přihlaste se
k odběru novinek!**

Kontakt

Andrea Drhová

Senior Associate

E-mail: andrea.drhova@accace.com

Tel: +420 222 753 480

Aneta Zichová

Junior Associate

E-mail: aneta.zichova@accace.com

Tel: +420 222 753 480

O Accace

Accace je aktivním a spolehlivým partnerem společností, které hledají špičkové poradenské a outsourcingové služby. Na náročné potřeby klientů odpovídáme chytrými řešeními, moderními technologiemi, lidským přístupem a mezinárodním přesahem. V České republice je nás již téměř 270 a pracujeme pro více než 500 firem, od start-upů přes malé a střední podniky až k nadnárodním korporacím. V rámci skupiny Accace máme již přes 800 odborníků, kteří poskytují komplexní služby více než 2 000 zákazníkům.

O Accace Circle

Celosvětově působí Accace pod značkou Accace Circle, což je obchodní uskupení profesionálních poradců a poskytovatelů BPO služeb. Spojuje nás zápal pro věc a důraz na špičkovou kvalitu poskytovaných služeb bez ohledu na státní hranice. Globální zastoupení máme ve více než 50 zemích a sdružujeme téměř 2 500 profesionálů. Naše klientela čítá více než 15 000 zákazníků z různých oborů, převážně středně velkých firem a mezinárodních společností z žebříčku Fortune 500. Měsíčně zpracováváme zhruba 200 000 výplatních pásek.

Pro více informací prosím navštivte www.accace.cz a www.circle.accace.com.

